

Світлана ВЛАСЕНКО

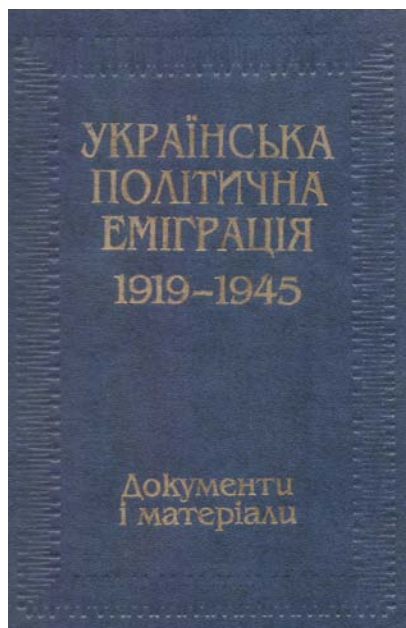
**З ВІРОЮ В УКРАЇНСЬКУ
ДЕРЖАВУ: УКРАЇНСЬКА
ПОЛІТИЧНА ЕМІГРАЦІЯ
1919–1945 рр.**

(Українська політична еміграція 1919–1945: Документи і матеріали. – К.: Парламентське вид-во, 2008. – 928 с.+16 с. іл.)

Центральний державний архів громадських об'єднань України спільно з Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України презентував цікаву книгу – збірник документів і матеріалів “Українська політична еміграція 1919–1945”. Це видання, підготовлене на належному науковому рівні з використанням в основному неопублікованих до сьогодні документів, розраховане на увагу широкого кола дослідників і поціновувачів історії України першої половини ХХ століття.

Історія української еміграції – одна із важливих і до цього часу повністю не написаних сторінок історії українського народу. Опинившись поза межами батьківщини, учасники визвольних змагань 1917-1921 рр. в Україні були певні, що перебування в статусі емігранта – тимчасове явище. Незборима віра в самостійну Україну, прагнення якнайскоріше повернутися на батьківщину, спонукало їх до дій, до збереження традицій української державності і пропаганди української ідеї серед політичних і суспільних кіл Європи і Америки. Проте, опинившись на чужині, українські політичні сили виявилися роз'єднаними, озлобленими одна на одну, не змогли знайти порозуміння на ґрунті національних інтересів.

Разом з тим, багато чільних діячів української політичної еміграції, не зважаючи на цілу низку прорахунків у своїй діяльності, зберегли в собі непохитну віру в неминучість національного і державного відродження українського народу і прагнули в різний спосіб передати її прийдешнім поколінням українства. Вони в переважній більшості були високоосвіченими і сильними особистостями, але в колективі однодумців не завжди могли знайти своє місце, вгамувати власні амбіції, поступитися лідерством задля загальнонаціональних інтересів.

Державницька позиція С. Петлюри, Є. Коновальця, І. Мазепи, Б. Маргоса, В. Прокоповича, П. Феденка, О. Шульгина та інших політиків тієї доби, незважаючи на несприятливі зовнішньополітичні обставини для українського самостійницького руху, заслуговує на глибоку пошану. Їх чин, на нашу думку, має слугувати прикладом для сучасної української політичної еліти.

Збірник містить документи, які розкривають державницькі, суспільно-політичні та військові аспекти діяльності української еміграції переважно на європейських теренах. Його основу склали матеріали колекції документів “Український музей у Празі” – статuti і програми політичних партій та громадських організацій, заяви, звернення, відозви політичних проводів української еміграції, інформаційно-довідкові матеріали, а також листи М. Грушевського, В. Винниченка, С. Петлюри, П. Андрієвського, Є. Коновальця, Ю. Колларда, А. Ливицького, В. Прокоповича, О. Скоропис-Йолтуховського, М. Омеляновича-Павленка, А. Вовка, М. Капустянського, В. Сальського та багатьох інших колишніх учасників національно-визвольних змагань 1917–1921 рр. в Україні з числа політичних, громадських і військових діячів.

До видання також увійшли документи ЦК Компартії України та Компартії Західної України, які містять оцінку компартійними чинниками стану і діяльності української політичної еміграції, висвітлюють спроби більшовиків розкласти її середовище, домогтися повернення частини емігрантів на батьківщину.

Усього до збірника включено 515 документів за період 1919–1945 рр., переважна більшість яких вперше репрезентується увазі читачів. Колектив упорядників на чолі з директором архіву В. С. Лозицьким (О. В. Бажан – заступник директора архіву, С. І. Власенко – начальник відділу використання інформації документів, А. В. Кентій – провідний науковий співробітник), прагнучи показати через призму документів реалії громадського життя та політичної боротьби української еміграції, намагався максимально зберегти лексику та авторські особливості текстів.

Крім документів, збірник містить ґрунтовні передмову та примітки, іменний покажчик, цікаві ілюстрації, надані Центральним державним кінофотофоноархівом України ім. Г. С. Пшеничного.

Цінність даної праці в тому, що вона мовою документів відтворює відносини між окремими угрупованнями та особами української еміграції, характеризує деяких її чільних діячів, показує їхнє прагнення використати тогочасну міжнародну ситуацію для продовження боротьби за відродження української самостійної держави тощо.

Збірник документів і матеріалів “Українська політична еміграція 1919–1945” є важливим джерелом для подальшого вивчення історії національно-визвольної боротьби українського народу та політичної

історії України й інших європейських країн ХХ сторіччя. Зазначене видання може стати поштовхом для більш широкого, системного, ґрунтовного дослідження документів з історії української еміграції не лише цього періоду, а й інших часів.

До того ж це видання має велике пропагандистсько-виховне значення, сприяє формуванню правдивої історії українського народу, прищеплює сучасному поколінню громадян України любов до Вітчизни, закликає до об'єднання в ім'я захисту національних та державних інтересів українства, зміцнення фундаменту Української Держави. Книга розрахована на науковців, викладачів, студентів, представників українського політикуму та ЗМІ, усіх, хто цікавиться історією нашої держави.

Світлана ВЛАСЕНКО

**З вірою в Українську Державу:
українська політична еміграція 1919–1945 рр.**

Подано неопубліковані до цього часу документи про українську політичну еміграцію 1919–1945 рр.

Ключові слова: українська політична еміграція; політична еліта; самостійна Україна.

Светлана ВЛАСЕНКО

**С верой в Украинское Государство:
украинская политическая эмиграция 1919–1945 гг.**

Представлено неопубликованные до этого времени документы об украинской политической эмиграции 1919–1945 гг.

Ключевые слова: украинская политическая эмиграция; политическая элита; самостоятельная Украина.

Svitlana VLASENKO

**With faith in the Ukrainian State:
the Ukrainian emigres 1919–1945**

Earlier unpublished records on the Ukrainian emigres 1919–1945 are represented in the article.

Keywords: the Ukrainian emigres, political elite, independent Ukraine.